

พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล
ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
BEHAVIORS PROMOTING FOLK PLAY IN EARLY CHILDHOOD OF
CAREGIVERS IN KHOK SUNG SUBDISTRICT, MUANG DISTRICT,
CHAIYAPHUM PROVINCE

¹ธรรมบุญ ม้าวิเศษ, ²ยุภดี สงวนพงษ์ และ ³ลนาไพร ขวาทัย
¹Thammanoon Mavises, ²Yuphadi Sa-nguanphong and ³Lanaprai Kwathai

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ประเทศไทย
Rajabhat Chaiyaphum University, Thailand

¹mavises52@gmail.com

Received: May 10, 2023; **Revised:** July 25, 2023; **Accepted:** August 10, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย จำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ดูแลส่วนใหญ่ไม่ใช้ปิตามารดา เป็นตายาย การศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพเกษตรกร ลักษณะครอบครัวข้ามรุ่น รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายต้องกู้ยืมเงิน เด็กส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 3-5 ปี การเล่นเป็นกลุ่ม ใช้เวลาในการเล่น 3-4 ชั่วโมง/วัน พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.89$, S.D.=0.58) และการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ดูแล ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.86$, S.D.= 0.19) พบว่า ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ-อารมณ์ และด้านสังคม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.47), ($\bar{X} = 3.85$, S.D.= 0.38) และ ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.32) ตามลำดับ ส่วนด้านสติปัญญา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.22) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ดูแลเด็กเลี้ยงดูเด็กด้วยความรักความผูกพัน มีการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านร่วมกับเด็กในกิจวัตรประจำวัน ประเพณีต่างๆของชุมชนและการประดิษฐ์ของเล่นจากวัสดุภายในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เป็นการ

¹ อาจารย์ โครงการจัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

³ อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ลดค่าใช้จ่าย การเล่นผ่าน การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง เป็นการส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมตามวัย ดังนั้นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการจัดพื้นที่กลางในการเรียนรู้ผ่านการเล่นของเด็ก สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เด็กมีความรักความศรัทธาสีสิ่งดีของชุมชนหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ เพื่อให้เด็กมีคุณภาพชีวิตเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีต่อไป

คำสำคัญ: การเล่นพื้นบ้าน เด็กปฐมวัย ผู้ดูแล

Abstract

This research aims to study current situation on the use of—Behaviors promoting folk play in early childhood of caregivers in Khok Sung Subdistrict, Muang District, Chaiyaphum Province. The 118 samples were caregivers of early childhood children living in Khok Sung Subdistrict . The research instrument was a questionnaire consisting of 4 parts by using statistical analysis of percentage and mean. The results showed that most of the child caregivers are female. primary education, farmer occupation, skipped-generation family Insufficient income to cover expenses, have to borrow money. Most of the children are female, aged 3-5 years, playing in groups. It takes 3-4 hours/day to play. Behaviors promoting folk play in early childhood children of caregivers. The mean and standard deviation were high level ($\bar{X}=3.89, S.D.= 0.58$) and child development promotion of caregivers. The overall image was at a high level ($\bar{X}= 3.86, S.D.= 0.19$) found that the physical, mental, emotional and social aspects were at a high level ($\bar{X}= 4.00, S.D. = 0.47$), ($\bar{X}=3.85, S.D.= 0.38$) and ($\bar{X}=4.15, S.D.= 0.32$) respectively. Intelligence is at a moderate level ($\bar{X}= 3.45, S.D. = 0.22$). From the results of this study, it was found that caregivers raised children with love and attachment. Folk play activities are organized with children in daily routine and traditions of the community. Creating toys from materials within the community creatively is a cost reduction. Playing through, learning from real situations, It promotes holistic development according to age. Therefore, relevant staff must be involved in organizing a central space for learning through children's play. Insert local wisdom for early childhood to have love, faith, good deeds of the community perfect humanity so that children have a better quality of life and grow up to be good citizens.

Keywords : folk play, early childhood, caregiver

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยว่าเป็นการจัดการศึกษาที่ต้องเป็นไปเพื่อให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาที่รอบด้านทั้งร่างกาย จิตใจ-อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย เพื่อให้เด็กเกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัย มีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ และยังบ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาคและมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนั้นการศึกษาปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาบุคคลและตลอดจนการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นการปูพื้นฐานชีวิตทั้งมวลให้แก่เด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของสังคม (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560)

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (2556) ได้สำรวจทักษะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 พบว่า เด็กมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมได้ดีไม่แพ้ชาติใดในโลก ดังนั้นผู้ดูแลเด็กปฐมวัยควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กสู่สังคมภายนอกแบบองค์รวมประกอบไปด้วย 1) ด้านร่างกาย เสริมให้เด็กเน้นคุณภาพ พละนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง คล่องแคล่ว ว่องไว มีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย การใช้ประสาทสัมผัสและการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กในการหยิบจับขีดเขียน เป็นต้น 2) ด้านจิตใจ-อารมณ์ เน้นให้เด็กมีความรักและศรัทธาในคุณธรรม จริยธรรม และศาสนา มีอารมณ์ดี สนุกสนาน ร่าเริงแจ่มใส และช่วยเหลือผู้อื่นได้ 3) ด้านสังคม รู้จักดำเนินชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง ยอมรับตนเองและผู้อื่น มีวินัยรู้จักแบ่งปันด้วยความรักและความเสียสละสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และ 4) ด้านสติปัญญา ความสามารถไขว้คว้าและเข้าใจภาษา ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออกเกี่ยวกับการใช้คำพูด การสนทนาโต้ตอบ การเล่าเรื่องราวต่างๆ และประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นผู้ดูแลเด็กปฐมวัยควรมีการจัดกิจกรรมการเล่นที่บ้านที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เป็นไปตามวัย

การเล่นที่บ้านเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์กับการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ครบทุกด้าน อีกทั้งยังมีประโยชน์และคุณค่า ทั้งด้านความสนุกสนาน รื่นเริง ช่วยพัฒนาความแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา (รัตนดया ศรีสุข, 2551) ช่วยป้องกันโรคภัยได้อีกมากมาย ประหยัดค่าใช้จ่าย ส่วนใหญ่ใช้วัสดุที่สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นนั้นๆ จึงทำให้มีค่าใช้จ่ายน้อย อีกทั้งยังช่วยทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทางด้านการเล่นที่บ้าน เนื่องจากจะเป็นลักษณะการเล่นง่ายๆ ไม่มีกฎกติกายุ่งยากซับซ้อน นอกจากนี้การเล่นที่บ้านยังช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ ช่วยส่งเสริมการใช้สินค้าไทย เข้าทำนอง “ไทยทำ ไทยใช้ไทยซื้อ ไทยขาย ไทยเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย เงินทองไม่รั่วไหลออกนอกประเทศ” และยังเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายซื้อหาจากภายนอกแต่อย่างใด เป็นความพอดี เป็นความพอเพียง สลับเป็นช่วงๆตามเทศกาล ตามฤดูกาล อย่างพอเหมาะ พอควร (ชัชชัย โกมารทัต, 2549)

ในปัจจุบันการเล่นพื้นบ้านในเด็กมีความแตกต่างจากอดีตเนื่องจากปัจจัยหลายประการ เช่น ด้านผู้ดูแล ด้านเด็ก ด้านครอบครัว ด้านสังคมและชุมชน ด้านเศรษฐกิจ ลักษณะของครอบครัว ลักษณะการเลี้ยงดูเด็ก ความสัมพันธ์ในครอบครัว การเล่นอย่างมีคุณภาพ การมีส่วนร่วมในการเล่น และการเล่นของเด็กในการใช้สื่อต่างๆ ทีมนักวิจัยจึงสนใจศึกษา พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย (อายุ 2-5 ปี) ที่อาศัยอยู่ในตำบลโคกสูง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ มีจำนวนทั้งหมด 6 หมู่บ้าน มีจำนวนประชาชนทั้งหมดจำนวน 118 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ กรอบแนวคิด พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กจากการเล่นพื้นบ้าน ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเล่นและการมีส่วนร่วมของเด็กในการเล่นพื้นบ้านให้แก่เด็กเป็นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามวัยแบบองค์รวม (Holistic care) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ-อารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ที่เชื่อว่าการที่ผู้ดูแลเด็กมีการจัดกิจกรรม พฤติกรรมการเล่นพื้นบ้านในเด็กมีผลต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กตามวัยได้ การที่เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ จากประสบการณ์เล่นพื้นบ้านตามที่คุณผู้ดูแลจัดให้เป็นการทำให้เด็กมีพัฒนาการเป็นไปตามวัย

3. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยการศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เรื่อง พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ดูแล เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลส่วนตัวของเด็ก เป็นแบบตรวจสอบ รายการ (Check List)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมการเล่นที่บ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล รวมจำนวนทั้งสิ้น 9 ข้อ ลักษณะคำถามของแบบสอบถามในส่วนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ดูแล เป็นการส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม (Holistic care) แบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ-อารมณ์ 3) ด้านสังคม และ 4) ด้านสติปัญญา ด้านละ 5 ข้อ รวมจำนวนข้อแบบสอบถามทั้งสิ้น 20 ข้อ ลักษณะคำถามของแบบสอบถามในส่วนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อแสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแล เด็กปฐมวัย ระดับค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมการเล่นที่บ้านในเด็ก และการส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบองค์รวมของผู้ดูแล

ผลการวิจัย

จากการวิจัยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นที่บ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ดูแล ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 58.47 ส่วนใหญ่มีอายุ 60-69 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 33.90 ผู้ดูแลเป็นตายายของเด็ก จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 33.05 การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 36.44 สถานภาพสมรส จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 45.76 อาชีพเกษตรกร จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 34.05 รายได้ต่ำกว่า 10,001 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 33.05 รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายต้องกู้ยืม จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวข้ามรุ่น จำนวน 54 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 45.76 สมาชิกในครอบครัว 4-5 คน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 48.31 ผู้ดูแลส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 52.24 ตามลำดับ

2. ข้อมูลส่วนตัวของเด็ก ส่วนใหญ่อายุ 3-5 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 55.09 และเป็นเพศหญิง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 55.08 ลักษณะการเล่นของเด็กชอบเล่นเป็นกลุ่ม จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 63.56 ใช้เวลาในการเล่นของเด็กนาน 3-4 ชั่วโมง/วัน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 38.98 รองลงมา 5-6 ชั่วโมง/วัน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 และมีภาวะสุขภาพปกติ จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 92.37 ตามลำดับ

3. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล (n=118 คน)

พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การจัดกิจกรรมการเล่น			
1. ท่านจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านให้แก่เด็กเพราะเป็นสิ่งที่สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมที่ดีงาม และเป็นการประหยัด	3.70	.82	สูง
2. ท่านเลือกใช้ชนิดของเล่นพื้นบ้านได้เหมาะสมกับ เพศ อายุตามพัฒนาการเด็ก	3.88	.54	สูง
3. ท่านให้เด็กเล่นจากวัสดุธรรมชาติในชุมชนตามจินตนาการของเด็ก	3.45	.74	ปานกลาง
4. ท่านให้เด็กดัดแปลงวิธีการเล่นพื้นบ้านอย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการ เช่น ปั้นดินเหนียว เล่นทรายในวัด เป็นต้น	4.41	.29	สูง
5. ท่านให้เด็กเล่นสื่อดิจิทัล เช่น โทรศัพท์มือถือ เพราะเป็นสื่อที่ทันสมัยมากกว่าการเล่นพื้นบ้าน	4.37	.42	สูง
6. ท่านฝึกให้เด็กรู้จักการแพ้ชนะ และให้อภัยจากการเล่นพื้นบ้าน	3.69	.59	สูง
7. ท่านกำหนดกติกาการเล่นพื้นบ้านให้เหมาะสมด้วยวิธีการต่างๆ เพราะเด็กจะได้ฝึกการรอคอย การยอมรับของสังคม	2.56	.61	ปานกลาง
8. ท่านให้อิสระแก่เด็กต่อการเล่นพื้นบ้าน เช่น การวิ่งเล่นในทุ่งนา การเล่นซ่อนหา เป็นต้น	3.91	.65	สูง
9. ท่านให้เด็กเล่นกับเพื่อนในประเพณีต่างๆของชุมชน	4.65	.49	สูง
10. ท่านเสริมแรงบวกให้แก่เด็กเมื่อเด็กเล่นพื้นบ้านตามกติกาและมีความคิดสร้างสรรค์	4.33	.43	สูง
รวม	3.90	.29	สูง
การมีส่วนร่วม			
11.ท่านเป็นผู้ที่สำคัญมากที่สุดในการเลือกชนิดของเล่นพื้นบ้านให้แก่เด็ก	3.10	.65	ปานกลาง
12. ท่านให้เด็กช่วยคิดวิธีการเล่นจากสิ่งที่มีในชีวิตประจำวัน	4.75	.89	สูง
13. ท่านให้เด็กร่วมเลือกการเล่นพื้นบ้าน เพราะมีประโยชน์ประหยัด และเป็นที่ถ่ายทอดทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า	3.96	.39	สูง
14. ท่านให้เด็กมีส่วนช่วยเก็บของเล่นหลังจากเล่นเสร็จแล้ว	3.33	.81	สูง
15. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศในการเล่นพื้นบ้านกับเด็ก	3.87	.43	ปานกลาง
รวม	3.87	.23	สูง

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล การจัดกิจกรรมการเล่นและการมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.29) และ ($\bar{X}=3.87$, S.D.= 0.23) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายข้อ การจัดกิจกรรมพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในเด็กของผู้ดูแล คือ ผู้ดูแลให้เด็กเข้าร่วมการเล่นตามประเพณีของชุมชน ($\bar{X}=4.65$, S.D.= 0.49) รองลงมา คือ ท่านให้เด็กดัดแปลงวิธีการเล่นพื้นบ้านอย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการ เช่น ปั้นดินเหนียว เล่นทรายในวัด เป็นต้น ระดับสูง ($\bar{X}=4.41$, S.D.= 0.29) ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านกำหนดกติกาการเล่นพื้นบ้านให้เหมาะสมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ระยะเวลา สถานที่ การมีส่วนร่วม เป็นต้น เพราะเด็กจะได้ฝึกการรอคอย การยอมรับของสังคม ระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.56$, S.D.= 0.61) ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมในการเล่นพื้นบ้านของเด็กและผู้ดูแล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.87$, S.D.= 0.23) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในการมีส่วนร่วม คือ ท่านให้เด็กช่วยคิดวิธีการเล่นจากสิ่งที่มีในชีวิตประจำวัน เช่น ทำอาหารในห้องครัว ปลูกผักสวนครัว เป็นต้น ระดับสูง ($\bar{X}=4.75$, S.D.= 0.89) รองลงมา คือ ท่านให้เด็กร่วมเลือกการเล่นพื้นบ้าน เพราะมีประโยชน์ประหยัดและเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ระดับสูง ($\bar{X}=4.22$, S.D.= 0.39) ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านเป็นผู้ที่สำคัญมากที่สุดในการเลือกชนิดของเล่นพื้นบ้านให้แก่เด็ก ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.10$, S.D.= 0.65) ตามลำดับ

4. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ดูแล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าเฉลี่ยการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ดูแล

(n=118)

การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ของผู้ดูแล	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านร่างกาย	4.00	.47	สูง
ด้านจิตใจ-อารมณ์	3.88	.38	สูง
ด้านสังคม	4.15	.32	สูง
ด้านสติปัญญา	3.45	.22	ปานกลาง
รวม	3.86	.49	สูง

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ดูแลได้ผลการศึกษา ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ดูแลภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.86$, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ-อารมณ์ และด้านสังคมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.00$, S.D.= 0.47), ($\bar{X}=3.85$, S.D.= 0.38) และ ($\bar{X}=4.15$, S.D.= 0.32) ตามลำดับ ส่วนด้านสติปัญญา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$, S.D.= 0.22)

อภิปรายผล

จากการวิจัยพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมพบประเด็นที่สำคัญดังนี้ ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ไม่ใช่บิดามารดา เป็นตายาย ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวข้ามรุ่น การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา อาชีพหลักเป็นเกษตรกร รายได้ของครอบครัวไม่เพียงพอกับรายจ่ายต้องกู้ยืมเงิน และรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท เด็กส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 3-5 ปี ลักษณะการเล่นเป็นกลุ่ม ใช้เวลาในการเล่น 3-4 ชั่วโมง/วัน สำหรับพฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล และการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ดูแล มีรายละเอียดดังนี้

1. พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล การจัดกิจกรรมการเล่นและการมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.29) และ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.23) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายข้อ การจัดกิจกรรมพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านในเด็กของผู้ดูแล คือ ผู้ดูแลให้เด็กเข้าร่วมการเล่นตามประเพณีของชุมชน ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.49) รองลงมา คือ ท่านให้เด็กดัดแปลงวิธีการเล่นพื้นบ้านอย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการ เช่น ปั้นดินเหนียว เล่นทรายในวัด เป็นต้น ระดับสูง ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.29) ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านกำหนดกติกาการเล่นพื้นบ้านให้เหมาะสมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ระยะเวลา สถานที่ การมีส่วนร่วม เป็นต้น เพราะเด็กจะได้ฝึกการรอคอย การยอมรับของสังคม ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมในการเล่นพื้นบ้านของเด็กและผู้ดูแล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในการมีส่วนร่วม คือ ท่านให้เด็กช่วยคิดวิธีการเล่นจากสิ่งที่มีในชีวิตประจำวัน เช่น ทำอาหารในห้องครัว ปลูกผักสวนครัว เป็นต้น ระดับสูง ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.89) รองลงมา คือ ท่านให้เด็กร่วมเลือกการเล่นพื้นบ้าน เพราะมีประโยชน์ประหยัดและเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ระดับสูง ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.39) ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านเป็นผู้ที่สำคัญมากที่สุดในการเลือกชนิดของเล่นพื้นบ้านให้แก่เด็ก ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ

จากการศึกษา พบว่า การเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวเป็นลักษณะของครอบครัวข้ามรุ่น ผู้ดูแลเด็กหลักไม่ใช่บิดามารดา แต่เป็นตายาย ปู่ย่า เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา อาชีพหลักเป็นเกษตรกร รายได้ของครอบครัวไม่เพียงพอกับรายจ่ายต้องกู้ยืมเงิน และรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท แสดงให้เห็นว่าผู้ดูแลมีปัญหาด้านเศรษฐกิจและการศึกษา เป็นข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมการเล่นให้กับเด็ก ดังนั้นควรส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้นำเอาการเล่นพื้นบ้าน จากประสบการณ์เดิมของผู้ดูแล ของดีในชุมชน โดยให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเล่นต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาประดิษฐ์ของเล่นที่สร้างสรรค์ เพื่อลดค่าใช้จ่าย เป็นการเล่นผ่านการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการเป็นไปตามวัย สอดคล้องกับการศึกษาของอรุณี หรดาล (2562) ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของคนในท้องถิ่นที่มีการถ่ายทอดกันมาจนเป็นวิถีชีวิตและมี

ลักษณะเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตของ คนในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ภูมิปัญญาที่อยู่รอบตัว จะช่วยให้เด็กเรียนรู้เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาและท้องถิ่นของตน ซึ่งการนำภูมิปัญญามาพัฒนาเป็นของเล่นให้แก่เด็ก เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยอย่างสร้างสรรค์ เด็กวัยนี้เป็นช่วงวัยแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นผู้ดูแลที่เป็นผู้ที่มีอิทธิพลและใกล้ชิดเด็กมากที่สุด ควรมีการพิจารณาคัดเลือกของเล่นที่บ้านให้เหมาะสมกับวัยเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เป็นรูปธรรม และมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่นเดียวกับการศึกษาของ ฟาลาตี หมาเต๊ะ (2557) ศึกษาผลของการฝึกการเล่นพื้นบ้านที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กมีสมรรถภาพทางกลไกพัฒนาดีขึ้น ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่องการเล่นพื้นบ้าน พบว่าภายหลังการใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน เด็กปฐมวัยทั้งชายและหญิง มีค่าคะแนนอยู่ในระดับดี ดังนั้นการฝึกกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านจึงมีผลดีต่อเด็กปฐมวัย

2. การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก พบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง สรุปแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านร่างกาย มีคะแนนอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.32) พิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ ท่านให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่นในกิจวัตรประจำวันด้านโภชนาการ เช่น การจัดอาหารให้ได้สารอาหารครบ 5 หมู่ การทำขนมพื้นบ้าน เป็นต้น ระดับสูง ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.52) ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านให้เด็กเล่นช่วยเหลืองานบ้านตามความสามารถ เช่น เช็ดโต๊ะ ล้างจาน รดน้ำต้นไม้ เป็นต้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$ S.D. = 0.50) จากการศึกษา พบว่า ระดับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอยู่ในระดับสูง ดังนั้นผู้ดูแลที่เห็นความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย โดยนำเอาการเล่นพื้นบ้านในเด็ก เป็นการช่วยให้ร่างกายเด็กมีความพร้อมในการเรียนรู้ของสังคมนอกบ้าน ซึ่งเป็นช่วงวัยที่ผู้ดูแลต้องเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย เด็กสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ทั้งในส่วนของการกลืนเนื้อมัดเล็กและกลืนเนื้อมัดใหญ่ เช่น การหยิบจับ ชีดเขียน วาดรูป เป็นต้น สอดคล้องกับการศึกษาของซูลีพร นาหวันิลและคณะ(2563) ศึกษาการใช้กิจกรรมการเล่นของเด็กไทยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเล่นของเด็กไทย มีพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม โดยพบว่าด้านทักษะการวิ่งมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด

2.2 ด้านจิตใจ-อารมณ์ มีคะแนนอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.32) พิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือท่านให้เด็กเต้นตามจังหวะเพลงพื้นบ้าน ให้เด็กแสดงท่าทางประกอบ ระดับสูง ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.34) ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านลงโทษเด็ก เมื่อเด็กเล่นรุนแรงกับเพื่อน พูดคำหยาบ โกหก เป็นต้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$ S.D. = 0.47) จากการศึกษา พบว่า ระดับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอยู่ในระดับสูง ผู้ดูแลได้มีการเล่นและการเลียงดูเด็กที่เป็นบุตรหลานในครอบครัวจากความรักความผูกพัน แม้จะลำบากทั้งด้านการประกอบอาชีพ รายจ่ายมากกว่ารายได้ แต่ผู้ดูแลเด็กก็เลี้ยงดูด้วยความเต็มใจ มีการพาเด็กร้องเพลงพื้นบ้าน เช่น สาวบ้านเต้ซักรยาน ชัยภูมิบ้านพี่ เป็นต้น ซึ่งเป็นเพลงประจำของจังหวัดจะร้องเพลงนี้พร้อมมีการรำถวายในวันสำคัญของจังหวัด เช่น วันงานเจ้าพ่อพญาแล วันประเพณีบุญเดือนหก เป็นต้น ผู้ดูแลจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและพาเด็กเข้าร่วมงานในวันสำคัญดังกล่าวด้วย ทำให้

เด็กได้ส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจ-อารมณ์ มีความสุข ตามกิจกรรมในแผนต่างๆไปด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ ภารดี คงสีและวัน เดชพิชัย (2564) ผลของการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทยที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย พบว่าผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทย มีค่าสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ($\bar{X} = 41.86$, S.D. = 1.49) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และระดับความสุขของเด็กอยู่ที่มากที่สุด ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.28)

2.3 ด้านสังคม มีคะแนนอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.32) พิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ ท่านพาเด็กพบปะสังสรรค์กับบุคคลอื่น ในวันสำคัญๆ ตามประเพณีต่างๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันเด็ก เป็นต้น ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.43) ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านให้เด็กนั่งเล่นเกมตามลำพังโดยไม่จำกัดเวลา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.460$ S.D. = 0.78) จากการศึกษา พบว่า ระดับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอยู่ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าทุกด้าน ทำให้สะท้อนถึงการเล่นพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นพฤติกรรมที่ผู้ดูแลได้จัดกิจกรรมและให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วมในการเล่นอย่างเหมาะสมกับวัยเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เป็นรูปธรรมเมื่อถึงช่วงเทศกาลต่างๆ เป็นช่วงเวลาในการเล่นของเด็ก สามารถนำการเล่นพื้นบ้านมาใช้ในกิจวัตรได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุปรานี แก้วขุนเหล็ก (2559) ศึกษาการพัฒนาการจัดประสบการณ์การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การเล่นพื้นบ้าน พบว่า กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านที่เหมาะสมในการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็ก คือกิจกรรมการเล่นกิจกรรมดมดอกไม้ กาฟักไข่ กระโดดเชือกคู่ เล่นกำทาย การเล่นเก้าอี้ดนตรี การเล่นขี่ม้าส่งเมือง การเล่นแข่งเรือบก การเล่นเตย การเล่นนอนหงาย และ การเล่นน้ำขึ้นน้ำลง ความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์โดยรวมอยู่ในระดับมากแผนการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การเล่นพื้นบ้านผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น และ ความสามารถในการแก้ปัญหา และทักษะทางสังคมของเด็กหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ด้านสติปัญญา ระดับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.32) พิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ ท่านเล่านิทานพื้นบ้านให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่นนิทาน เช่น ให้เด็กถามตอบ ทำเสียงสัตว์ต่างๆ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.45) ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านรำคาญ เมื่อเด็กเล่านิทานเรื่องเดิมบ่อยๆ เช่น กระต่ายกับเต่า ห้ามไม่ให้เด็กเล่าอีก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$ S.D.= 0.47) จากการศึกษา พบว่า ด้านสติปัญญามีระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน ทำให้สะท้อนถึงผู้ดูแลยังจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านและการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาน้อยกว่าด้านอื่น จากข้อคำถามการส่งเสริมพัฒนาการเด็กพบว่าน้อยกว่าทุกด้าน คือ ผู้ดูแลรู้สึกรำคาญเมื่อเด็กเล่าเรื่องเดิม ท่านอ่านหนังสือนิทานพื้นบ้านให้เด็กฟังและท่านเปิดโอกาสให้เด็กประดิษฐ์ของเล่นจากวัสดุในชุมชน ทั้ง 3 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นถ้ามีการส่งเสริมให้ผู้ดูแลได้นำความรู้ความสามารถเดิมที่ติดตัวมาใช้ในการเลี้ยงดูเด็กและร่วมในการจัดกิจกรรมการเล่นอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กมี

พัฒนาการด้านสติปัญญาที่เพิ่มมากขึ้นเด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์แบบในอนาคตต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ ปภาวดี อินทิม (2561) ศึกษาการสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้การละเล่นเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่านักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องการพัฒนากิจกรรมผู้เรียนโดยให้มีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นของการละเล่นพื้นบ้าน และรวมไปถึงความรู้เกี่ยวกับคำสั่งเกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน ให้มีการจัดกิจกรรม บอกสถานที่ มีเอกสารหรือใบงานที่มีเนื้อหาเป็นขั้นตอนอย่างละเอียด ส่วนในการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรดำเนินการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ได้เล่น ควรเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถได้เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสม ทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใช้เวลา 20 ชั่วโมง นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ในเบื้องต้น และมีความสนุกสนานเมื่อได้ปฏิบัติกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้าน และผลการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารหลังการจัดกิจกรรมนักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารอยู่ในระดับดี และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับดี

จากผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า พฤติกรรมส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยของผู้ดูแลการจัดกิจกรรมการเล่นและการมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับสูง การส่งเสริมพัฒนาการเด็กพบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ถึงแม้ผู้ดูแลเด็กไม่ใช่บิดามารดา เป็นตายาย อายุอยู่ในกลุ่มผู้สูงอายุ ลักษณะของครอบครัวข้ามรุ่น รายจ่ายมากกว่ารายได้ แต่ผู้ดูแลเด็กก็เลี้ยงดูเด็กด้วยความรักความผูกพัน มีการเล่นพื้นบ้านร่วมกับเด็ก โดยให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเล่น ในกิจวัตรประจำวันและประเพณีต่างๆ เช่น สาวบ้านแต่ช้างกรยาน ชัยภูมิบ้านพี่ เป็นต้น ผู้ดูแลจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและพาเด็กเข้าร่วมงานในวันสำคัญดังกล่าว รวมทั้งการพัฒนาประดิษฐ์ของเล่นจากวัสดุภายในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อลดค่าใช้จ่าย เป็นการเรียนผ่านการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการเป็นไปตามวัยในการดำรงชีวิตประจำวันอย่างปกติสุข แต่ยังมีข้อจำกัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่ควรเฝ้าระวังในการเล่นในปัจจุบันที่มีการใช้สื่อดิจิทัลของเด็กที่อยู่ในระดับสูงเช่นกันและขาดหนังสือคุณภาพสำหรับเด็กในครอบครัว เป็นต้น ในข้อจำกัดของผู้ดูแลที่เป็นผู้สูงอายุ ระดับการศึกษาต่ำ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการจัดมาตรฐานการเล่นของเด็ก สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เด็กมีความรักความศรัทธาสืบสานของชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ ยุทธิ สงวนพงษ์ (2563) คุณภาพชีวิตของเด็กภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์มีคะแนนน้อยกว่าทุกด้าน เป็นประเด็นที่สำคัญที่ควรส่งเสริมอย่างเร่งด่วน เพราะเป็นช่วงวัยแห่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยบูรณาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กโดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ การเล่น และการเล่านิทาน เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป ทั้งการจัดกิจกรรมและการมีส่วนร่วมในการเล่นของเด็ก ทำให้สะท้อนคิดว่าการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความ

เข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (หลักสูตรปฐมวัย 2560)

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยเป็นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กผ่านการเล่น เล่นคือการเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้นผู้ดูแลจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากทั้งการจัดกิจกรรมการเล่น และการให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าวอย่างสร้างสรรค์ ทำให้เด็กได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงโดยนำเอาการเล่น เป็นการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อส่งเสริมให้ผู้ดูแลมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการนำเอาการเล่นพื้นบ้านมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเล่นตามวัยให้แก่เด็ก ซึ่งจากการวิจัยนี้พบว่าลักษณะครอบครัวข้ามรุ่น ตายายเป็นผู้ดูแลหลัก การศึกษาต่ำ อาชีพหลักเป็นเกษตรกร รายได้ของครอบครัวไม่เพียงพอจ่ายต้องกู้ยืมเงิน จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าผู้ดูแลสามารถนำเอาการเล่นพื้นบ้านของดีในชุมชนมาช่วยในการพัฒนาประดิษฐ์ของเล่นที่สร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมการเล่น การมีส่วนร่วมในการเล่นกับเด็ก การเล่นจากสถานการณ์จริงแบบบูรณาการ เพื่อลดค่าใช้จ่ายและเป็นการเล่นที่ช่วยลดค่าใช้จ่ายแล้วยังเพิ่มการเรียนรู้ของเด็กจากการส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ-อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ถึงแม้จากการวิจัยพบว่าด้านสติปัญญาดำกว่าทุกด้าน ดังนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งแก่ผู้ดูแลและเด็ก ผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ สนับสนุนและมีส่วนผลักดันในการเล่นพื้นบ้านในเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมั่นคง มั่นคง ยั่งยืน บนรากฐานของวัฒนธรรมที่ดีงาม หล่อหลอมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบให้เด็กมีคุณภาพชีวิตเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชัชชัย โกมารทัต. (2549). *กีฬาพื้นเมืองไทย*. กรุงเทพฯ. สถาพรบุ๊ค.
- ชูลีพร นาหวัณิล, นนทชนนปภ พาลินทร, อภิรติ ไชยกาลและ ชลิลลา บุชบงก์ (2563) *การใช้กิจกรรมการละเล่นของเด็กไทยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่สำหรับเด็กปฐมวัย* .วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. 5 (3): 379-390.
- ฉันทย์ สุภาแสน. 2563. *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัย* โรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปภาวดี อินทิม (2561) *การสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้การละเล่นเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พลาติ หมาดะเตะ. (2557). *ผลของการฝึกการละเล่นพื้นบ้านที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ภารดี คงสีและวัน เดชพิชัย (2564) ผลของการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทยที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3. วารสาร อัล-อิคมะฮ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี 11(22): 177-186.
- ยุภาติ สวงนพงษ์ และธนิดา ผาติเสนะ.(2563). คุณภาพชีวิตของเด็กปฐมวัย (อายุ 2-4 ปี) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9, 63(4):41-55.
- รัฐพล มากพูน (2563) ผลการจัดการเรียนรู้พลศึกษาด้วยกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทยที่มีต่อสมรรถภาพทางกาย เพื่อสุขภาพของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ.
- รัตน์ตยา ศรีสุข. (2551). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลเขาพนม. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2560) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุปราณี แก้วขุนเหล็ก (2559) การพัฒนาการจัดประสบการณ์การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การเล่นพื้นบ้าน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อัจฉิมา อ่อนน้อม. (2554). ผลการใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทยต่อการพัฒนาสัมพันธภาพของเด็กปฐมวัย. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- อรุณี ทรดาล (2562) ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย. สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 25(2), 1-11.

